

1^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΝΑΥΠΛΙΟΥ

2012-2013

ΤΑΞΕΙΣ: Α, Β1, Β2

ΜΑΘΗΤΕΣ : 56

ΤΙΤΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓ/ΤΟΣ: Πρόγραμμα ανάπτυξης συναισθηματικής νοημοσύνης

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΓ/ΤΟΣ: Αγωγή υγείας

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΓ/ΤΟΣ: Από τις 15/10/2012 έως 2/11/2012 , διακόπηκε λόγω ασθένειας της εκπαιδευτικού και συνεχίστηκε από τις 8/1/2013 έως το τέλος της σχολικής χρονιάς.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ:

Να βοηθήσει τα παιδιά να αναπτύξουν ένα λεξιλόγιο με το οποίο θα μπορούν να αναγνωρίζουν και να εκφράζουν τα συναισθήματά τους, να αποκτήσουν «συναισθηματική ενσυναίσθηση», δηλαδή να κατανοούν τα συναισθήματα των συνανθρώπων τους και να συμβάλλει θετικά στο χειρισμό των αρνητικών συναισθημάτων.

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΧΟΙ

- Να μάθουν τους κανόνες, τις αξίες και τις αρχές που θα τα βοηθήσουν να λειτουργούν σωστά στο κοινωνικό σύνολο
- Να ακούν και να ακολουθούν οδηγίες
- Καλλιέργεια διαλόγου
- Να ζητούν βοήθεια όταν χρειάζονται
- Να γνωρίσουν και να κατανοήσουν τα βασικά συναισθήματα
- Να χειρίζονται τα συναισθήματά τους
- Να βελτιώσουν την ενσυναίσθηση
- Να επικοινωνούν αποτελεσματικά μεταξύ τους και με τους ενηλίκους
- Να αναπτύξουν αυτοσεβασμό και σεβασμό απέναντι στους άλλους
- Να διαπραγματεύονται και να μεσολαβούν έτσι ώστε να αποφεύγουν προβλήματα και διαμάχες
- Να δημιουργήσουν φιλικές σχέσεις με τους συνομηλίκους
- Να ελέγχουν τη συμπεριφορά τους
- Δραστηριοποίηση των μαθητών σε ομάδες

- Η ανάπτυξη των γνωστικών τους ικανοτήτων, όπως της ικανότητας να σκέπτονται, να προβλέπουν, να συγκεντρώνονται, να αξιολογούν και να επιλύουν προβλήματα
- Να αναπτύξουν ένα βασικό λεξιλόγιο συναισθημάτων (αγάπη, αισθήματα, λύπη, φόβος, θυμός, ζήλεια, χαρά, φιλία κλπ.)
- Να χρησιμοποιούν διάφορα υλικά για να κάνουν μικροκατασκευές και να εκφράζουν τα συναισθήματά τους
- Να εκφράζονται με τον αυτοσχεδιασμό και τη μίμηση
- Διακλαδική προσέγγιση (Το πρόγραμμα συνδυάστηκε με φυσικό τρόπο με την αισθητική αγωγή και το μάθημα της γλώσσας)
- Ανάπτυξη της φιλαναγνωσίας
- Να γίνουν καλοί-δημιουργικοί ακροατές

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Επιδιώχθηκε η δημιουργία θετικών σχέσεων μεταξύ εκπαιδευτικού και παιδιών. «Η ανάπτυξη θετικών σχέσεων αποτελεί το κλειδί για την κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών και τα οδηγεί στην ανάπτυξη θετικής αυτοεικόνας, αυτοεκτίμησης και εμπιστοσύνης στον εαυτό τους, καθώς και στη μείωση των προκλητικών συμπεριφορών και συγκρούσεων. Ο εκπαιδευτικός, δηλαδή, σύμφωνα με τον Vygotsky, πρέπει να προσφέρει ένα υποστηρικτικό σύστημα διδακτικών καταστάσεων που προτρέπουν τα παιδιά να πετύχουν, καθώς προχωρούν σε ανώτερες νοητικές λειτουργίες (μέθοδος σκαλωσιάς). » (Κάντζου Ν., Δαμηλάκη Ρ., Λαμπρινέα Ζ., Κανελόπουλος Γρ(2009),). Όταν εφαρμόζεται η μέθοδος της σκαλωσιάς, η γνώση οικοδομείται από τον εκπαιδευτικό και τα παιδιά μαζί και οι δυο πλευρές προσπαθούν να κατανοήσουν η μια την άλλη. Σημαντικό ρόλο παίζει ο συναισθηματικός τόνος της συναναστροφής. Όταν η σχέση των παιδιών με τον εκπαιδευτικό είναι καλή και εγκάρδια και οι προσπάθειες των παιδιών ενισχύονται θετικά, τότε η συμμετοχή τους στις δραστηριότητες αυξάνονται και προσπαθούν περισσότερο.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1.Κανόνες της τάξης

- ❖ Εικονογράφηση (Μπαβέλα Κωνσταντίνα και κάποιες εικόνες από την ΜΑΚΑΤΟΝ)
- ❖ Παραμύθι (Η κυρία Ησυχία και η κυρία Φασαρία: «Η κυρία Φασαρία σηκώνεται κάθε πρωί και ρωτάει το μαγικό καθρέφτη της <Καθρέφτη, καθρεφτάκι μου υπάρχει κάποιο παιδί πιο έξυπνο από εμένα; Πώς υπάρχει;.... > . Ανεβαίνει στην μαγική σκούπα της και τριγυρνά έξω από τα σχολεία και προσπαθεί να μπει μέσα στις τάξεις για να μην αφήσει τα παιδιά να μάθουν και να γίνουν πιο έξυπνα από αυτή. Τα παιδιά, όμως, έχουν μια καλή νεράιδα την κυρία Ησυχία που βοηθά τα

παιδιά να διώχνουν την κυρία Φασαρία και να γίνονται πιο έξυπνα».)Ακολουθεί συζήτηση με έναυσμα το παραμύθι για ποιο λόγο ερχόμαστε στο σχολείο, τι κερδίζουμε, με ποιο τρόπο μαθαίνουμε καλύτερα και πώς το πετυχαίνουμε.

- ❖ Ζωγράφισαν τους κανόνες (ομάδες των 2) σε μέγεθος Α3
- ❖ Ανάρτηση των κανόνων στην αίθουσα

2. Εισαγωγή στον κήπο των συναισθημάτων: Προβληματισμός – έναυσμα για συζήτηση

- ❖ «Η Συναισθηματικούλα έκλαιγε χωρίς να ξέρει το γιατί, ώσπου γνώρισε ένα ζωγράφο που της έδειξε όλα τα συναισθήματα που όλοι έχουμε μέσα μας.....»
- ❖ Πίνακας Συναισθημάτων. Υλικά: κάρτες από τον πίνακα συναισθημάτων (Πλωμαρίτου Β. (2009), Πρόγραμμα ανάπτυξης συναισθηματικής νοημοσύνης, εκδόσεις Γρηγόρη, Αθήνα)
- ❖ Συζήτηση για τα συναισθήματα και πρώτη προσπάθεια παρουσίασης με έκφραση προσώπου και στάση σώματος από την πλευρά της εκπαιδευτικού και κάποιων παιδιών που θέλησαν να περιγράψουν ή και «δείξουν» τον φοβισμένο, τον χαρούμενο, τον λυπημένο κλπ.
- ❖ Κάθε ομάδα (4-6) είχε διαφορετικά συναισθήματα και αφού ζωγράφισε, έκοψε και κόλλησε κάρτες συναισθημάτων γύρω από την Συναισθηματικούλα, παρουσίασε την εργασία της στις υπόλοιπες ομάδες, προσπαθώντας κάθε παιδί να εξηγήσει τα 2 ή 3 συναισθήματα που είχε επιλέξει.

3. Πες το διαφορετικά (έκφραση-δραματική τέχνη):

Τα παιδιά ενθαρρύνονται να εκφράζονται με τον αυτοσχεδιασμό και τη μίμηση. (Κάντζου Ν, κ.ά., σελ. 29)

- ❖ Προφέρουν το όνομά τους: δυνατά, θυμωμένα, ντροπαλά, ψιθυριστά, λυπημένα, χαρούμενα, γελαστά.
- ❖ Πώς θα συστηνόταν; : ένας στρατιώτης, ένας κλόουν, ένας παππούς, ένας γίγαντας, μια μάγισσα, ένα παιδάκι.

4. Ζωγραφίζω πότε ένιωσα το συγκεκριμένο συναίσθημα.

Ζωγράφισαν και έγραψαν πότε νιώθουν χαρά, αγάπη, λύπη, φόβο, θυμό

5. Χρησιμοποιήσαμε «**το κουτί των συναισθημάτων**» της τάξης (Θεοδοσιάκης Δημήτριος 2011, σελ. 32) για να τοποθετούμε τις γραπτές εκφράσεις συναισθημάτων των παιδιών. Σε κάποιο χρόνο επιλογής τους διαβάσαμε τα ανώνυμα φύλλα δραστηριοτήτων. Π.χ. το κάθε παιδί έγραψε απαντώντας στην ερώτηση : α) πώς νιώθω όταν γίνεται φασαρία στην τάξη; β) πώς νιώθω όταν υπάρχει ησυχία; γ) πώς νιώθω όταν οι άλλοι δεν με παίζουν στην ομάδα τους; δ) πώς νιώθω όταν διώχνω κάποιον από την παρέα μου;

5. Παρουσίαση βιβλίων .

- ❖ Συζήτηση
- ❖ Δραματοποίηση κάποιων βιβλίων που τους άρεσαν
- ❖ Ζωγράφιζαν ό,τι τους έκανε εντύπωση από το κάθε βιβλίο
- ❖ Τα βιβλία που παρουσιάστηκαν στη διάρκεια του προγράμματος ήταν:
 - Roger Hargreaves (1997), *Ο κύριος Φασαρίας*, εκδ. MODERN TIMES.
 - Τρέις Μορόνι (2008), *Ευτυχία*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα.
 - Τρέις Μορόνι (2008), *Αγάπη* εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα.
 - Cornelia Maude Spelman & Kathy Parkinson (2009), *Όταν νοιάζομαι για τους άλλους*, εκδ. Παπαδόπουλος, Αθήνα.
 - Joy Berry (2011), *Θέλω να με προσέχουν*, εκδ. Παπαδόπουλος, Αθήνα.
 - Τοντ Παρ (2007), *Δεν πειράζει να είσαι διαφορετικός*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα.
 - Τρέις Μορόνι (2010), *Πόσο μ' αρέσει ο εαυτός μου*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα.
 - Τρέις Μορόνι (2011), *Πόσο μ' αρέσει η φιλία*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα.
 - Αλίξ Καμπρέρα (2010), *Το μονοπάτι του Σοφού*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα.
 - Debi Gliori (2011), *Θα σ' αγαπώ ό,τι κι αν γίνει*, εκδ. Πατάκη, Αθήνα.

ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ-ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.

Οι εργασίες τους αναρτήθηκαν στην τάξη τους.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Τα παιδιά έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον για το πρόγραμμα και ανταποκρίθηκαν με χαρά και ενθουσιασμό στις εργασίες και τις δραστηριότητες.
- Δημιουργήθηκε ένα κλίμα εμπιστοσύνης, αλληλοκατανόησης και αλληλοσεβασμού.

Με την πάροδο του χρόνου τα παιδιά – σε διαφορετικό βαθμό το καθένα - έμαθαν:

- τους κανόνες και τις αρχές που τα βοηθούν να λειτουργούν σωστά στην ομάδα της τάξης και του σχολείου
- να κάνουν ενθαρρυντικά σχόλια για τους άλλους
- να αναγνωρίζουν κάποια συναισθήματα
- να περιμένουν με υπομονή τη σειρά τους και να σέβονται τον άλλον όταν μιλάει

- την αξία της ειλικρίνειας και του να είσαι αξιόπιστος
- να ακούν και να ακολουθούν οδηγίες
- να ζητούν βοήθεια όταν χρειάζονται
- να δημιουργούν φιλικές σχέσεις με τους συνομηλίκους και τους ενήλικες
- να εκφράζουν τα βασικά συναισθήματα με διάφορους τρόπους
- να αντιλαμβάνονται τα συναισθήματα του άλλου
- να δέχονται τη διαφορετικότητα και να δείχνουν κατανόηση στον άλλον
- να χρησιμοποιούν στην καθημερινή επικοινωνία τους λέξεις, όπως νιώθω, αισθάνομαι, χαίρομαι, είμαι στενοχωρημένος κ.ά.
- να συνεργάζονται
- να επιλύουν συγκρούσεις χρησιμοποιώντας ως γνώμονα το συναίσθημά τους
- να αναλαμβάνουν την ευθύνη των λόγων και των πράξεων τους
- να επιλέγουν τρόπους επικοινωνίας (ευγένεια- επίκριση- κοροϊδία – επίπληξη – απειλή- βία...), γνωρίζοντας τα αποτελέσματα και τις συνέπειες της επιλογής τους
- ανάπτυξη της φιλαναγνωσίας

Θα θέλαμε να σημειώσουμε ότι λόγω του μεγάλου αριθμού των παιδιών και της θέσης της εκπαιδευτικού ως περιφερόμενου δασκάλου, δεν μπορέσαμε να αξιοποιήσουμε τη συμμετοχή των γονιών στο πρόγραμμα. Επίσης η αξιολόγηση της προόδου του κάθε παιδιού διατηρώντας φάκελο εργασιών ήταν δύσκολο να επιτευχθεί.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

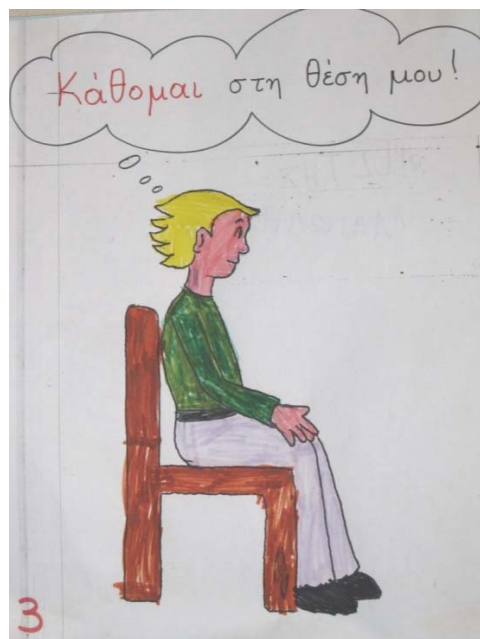
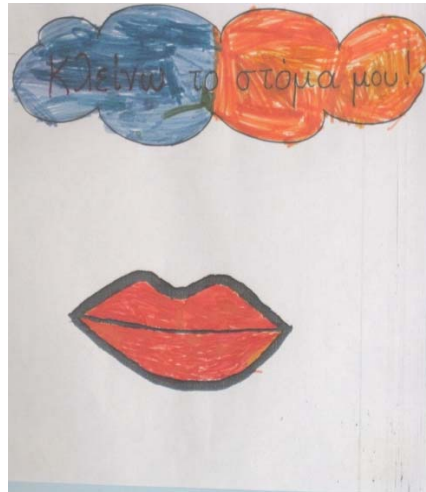
- Κάντζου Ν., Δαμηλάκη Ρ., Λαμπρινέα Ζ., Κανελόπουλος Γρ(2009), *Ο κήπος των συναισθημάτων*, εκδόσεις Δίπτυχο, Αθήνα
- Πλωμαρίτου Β. (2009), *Πρόγραμμα ανάπτυξης συναισθηματικής νοημοσύνης*, εκδόσεις Γρηγόρη, Αθήνα
- Θεοδοσάκης Δημήτριος (2011) «*Η συναισθηματική νοημοσύνη στο σύγχρονο σχολείο*», εκδ. Γρηγόρη

ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΜΕΝΟ ΥΛΙΚΟ

- Οι κανόνες της τάξης:



Η κυρία Φασαρία

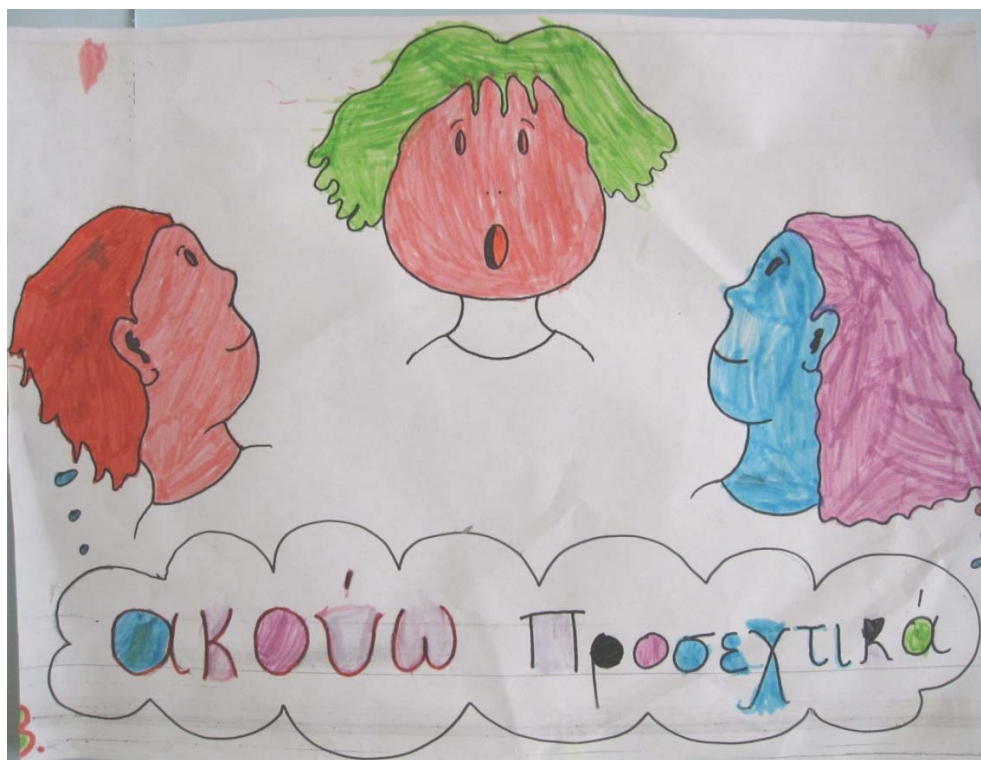


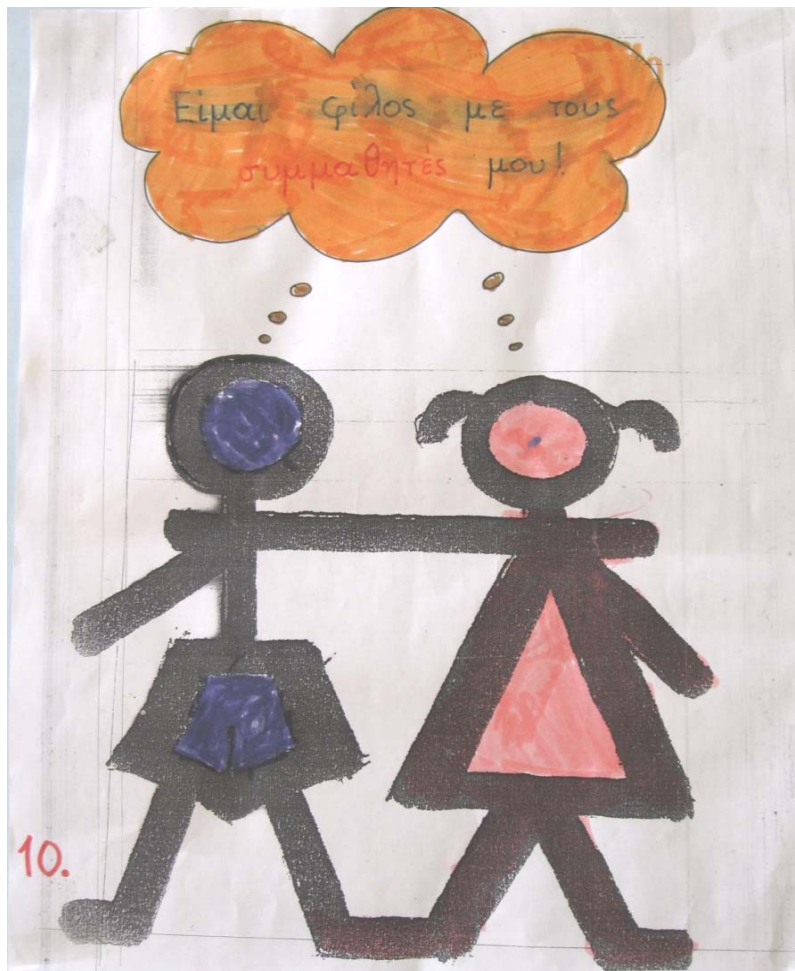


Η κυρία Ησυχία











Η Συναισθηματικούλα